

HANS COUMANS

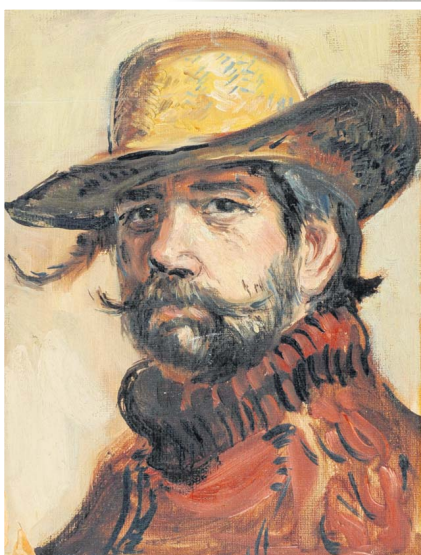
Erupties van een vagebond

Museum Land van Valkenburg presenteert een overzichtsexpo van een van de markantste inwoners van het Geulstadje. **Hans Coumans, een flamboyante vagebond wiens te korte leven net zo kleurrijk was als zijn werk.**

Serge Coumans voor een familieportret dat zijn vader schilderde op de pingpongtafel van het gezin.

foto Johannes Timmermans

Zelfportret, schilderij rechts 'Grote Straat'.

door Jeroen Geerts

Voor veel Valkenburgers was het een bekende aanblik: de verlaten schildersezel aan de rand van de Geul, met niet zelden een onaf werk erop. De meester zelf liep elders in het stadje driftig gesprekken te voeren. Of hij zat te drinken op een terras. „Dat is het beeld dat veel mensen hebben van Hans Coumans”, weet zijn zoon Serge. „Velen die de expositie zien, zijn er verbaasd over dat hij toch zoveel werk gemaakt heeft. Ik hoop dat we het beeld een beetje recht kunnen zetten.” Serge Coumans was twaalf jaar oud toen zijn vader in 1986 omkwam bij een verkeersongeval. „Ik had toen niet de kennis om de artistieke waarde van zijn werk in te

zien. Maar het was iemand die iedereen leek te kennen. Een markant figuur. En hij verkocht veel. Het atelier hing altijd bomvol. Soms was hij met tien doeken tegelijk bezig.” Het verbaasde Coumans op zeker moment dan ook dat er nooit iets over zijn vader geschreven was. En waar was al dat werk gebleven? De tegenwoordig in Eindhoven wonende Valkenburger nam de taak op zich om zelf op onderzoek uit te gaan. „Inmiddels heb ik, samen met mijn broer en zus, zo'n 1100 werken getraceerd en gefotografeerd.” Plan is om Coumans' oeuvre te bundelen in een lijvig boekwerk dat in het voorjaar van 2015 moet uitkomen. „Een erbeetoon. Anders wordt hij zo'n 'vergeten schilder.’” Het levensverhaal van Hans Coumans krijgt ondertussen ook steeds

meer vorm. „Het interessantste van dit werk is dat ik mijn vader opnieuw leer kennen.” Want iedereen die Coumans kende, heeft wel weer een ingrediënt voor het verhaal dat zich haast zal laten lezen als een schelmenroman. Zoals het credo dat Coumans naast een heel oud, getekend zelfportret schreef: „wie in dit leven durft te leven, zal altijd blijven leven”. Hans Coumans werd op 19 maart 1943 geboren in Schin op Geul. Op 6-jarige leeftijd won hij zijn eerste tekenwedstrijd en het hoofd van de school drukte de ouders op het hart dat talent verder te ontwikkelen. Coumans was eigenzinnig en weigerde zich te conformeren aan regels. Hij was rebels, liep vaak weg van huis. Hij ondervond dat hij niet in de wieg was gelegd om te werken, en als hij al wat geld ver-

diende om bij te dragen aan het onderhouden van het gezin, dan was het al uitgegeven in het café voordat hij het aan zijn ouders kon overhandigen. Op zijn zestiende vertrok hij op zwerftocht door Europa en voorzag in zijn levensonderhoud als seizoenswerker. Boerenknecht, barkeeper, decorateur, olifantendompelaar bij circus Toni Tintini. Eenmaal terug in het Heuvelland ging hij naar de Stadsacademie in Maastricht, maar haakte snel af omdat hij zich niet kon schikken naar het strakke regime. Hij ging in de leer bij Charles Eyck, maar mocht niet veel meer doen dan penselen schoonmaken. Tijdens een vakantie van Eyck liet Coumans zien 'hoe je een echt portret schildert'. Eyck stuurde hem bij terugkomst onmiddellijk de laan uit. Coumans

stortte zich op stadsgezichten en landschappen. „Vaak was hij de hele dag weg, ook in de winter, en kwam pas thuis wanneer wij al op bed lagen. Hij voelde zich goed in de natuur. Op zijn rondzwerfingen sloiep hij ook vaak in het bos of op hooizolders.” Zuid-Limburgers zullen in veel van Coumans werk bekende plekje herkennen, meestal weergegeven in karakteristieke erupties van kleur in niet zelden extreem grove streek. Maar hij was ook broodschilder, blonk uit in portretten die hij op zeker moment zelfs als straatartiest ging maken. „Toen wij geboren werden, begon hij het allemaal wat serieuzer aan te pakken.” Maar het frustreerde hem dat hij zijn artistieke kwaliteiten daar niet altijd volledig in kon benutten. En eigenwijs bleef hij. Salvador Dali nodigde hem uit

“ Het atelier hing altijd bomvol. Soms was hij met tien doeken tegelijk bezig.

Serge Coumans

voor een expo. Maar Coumans viel onderweg voor de geneugten des levens en zou nooit aankomen. Bij de inauguratie van koningin Beatrix werd hij gevraagd een staatsportret te maken. Coumans bedankte voor de eer. Hij was immers altijd in opstand tegen het politieke systeem. En tegen de kerk. Tegen oneerlijkheid in de maatschappij, gelet op zijn protesttaferelen die hij regelmatig aan het publiek toonde in de grote etalage van zijn woning en atelier aan de Lindelaan in Valkenburg. De expositie toont er een handjevol van, in duidelijk afwijkende schilderijstijl, die getuigt van een vaak subtiel maar brutale humor. Een rebel met een zachtmoedige knipoog.

'Hans Coumans, zijn leven, zijn schilderkunst', is te zien t/m 24 augustus.